RECVEIL
DE PIÈCES

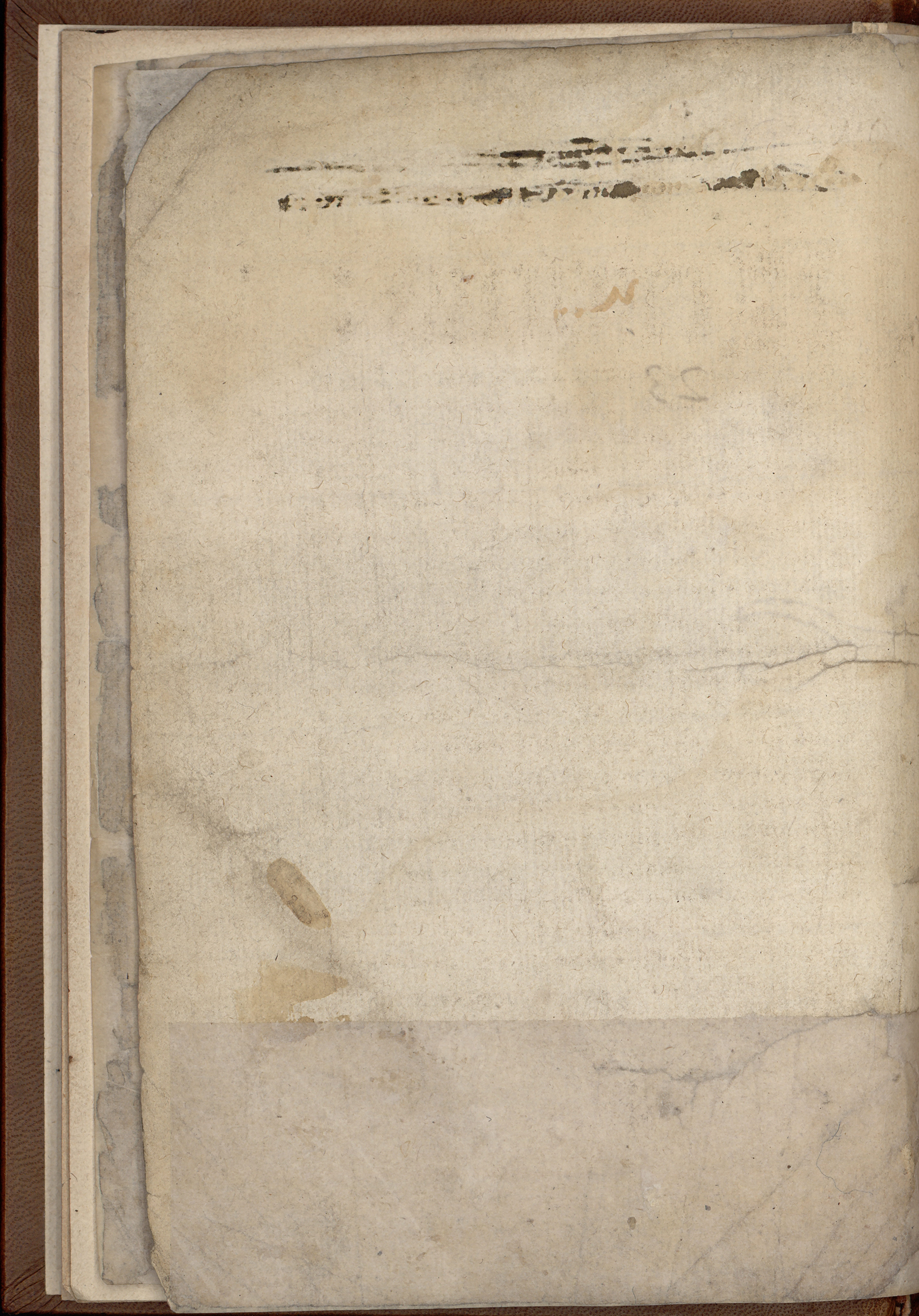

6

Sum Jois du Chastel pbri Tornacen
Diocesis: ac pastoris in [illegible] [illegible]

1481
1509
1568
1574
1589

23

Statuta synodalia diocef Tornacensis

Henricus:
De Clugniaco miseratione diuina tt. Sancti
vitalis sacrosancte Romane ecclesie presbiter
Cardinalis et episcopus Tornacen Pastora/
lis officij debito/et obligationibus quibus diui
ne maiestati astringimur. Inquantū possumus sa/
tiffacere desiderātes Et eo magis quo sua pieta
te/nos ad Cardinalatus dignitatē vocare pla/
cuit. Disposuimus hanc nostrā Synodū gene/
ralem nunc celebrare/ut in ipsa/tum exortatio/
nibus et admonitionibus salutaribus Tum sta
tutorū per predecessores nostros bone memorie
episcopos Tornacen editorū/recordatione.tum
ipsoꝝ declaratione/et in eisdem additione/ gregi
nobis cōmisso facius prouidere/ꝛ ipsum spūali/
ter pascere valeremus. Et hinc neruus/ecclesia
stice discipline/salutarisq doctrine/magis vige
ret excessusq corrigerentur et errores emendarē
tur Quequidem predecessorum nrorum statuta
robur plenarie firmitatē habere volumus Inquantū
illa nostris infrascriptis/et nostra illis/non cō/
tradicant perinde ac si nunc per nos ac in nostra
Synodo generali primitus edita forent/ꝛ de verbo

ad verbum publicata Mandantes ob hoc et in//iungen decanis nr̃is xp̃ianitatis ac singulis presbiteris nostre diocesis/precipue ecclesiarũ parrochialiũ rectoribus. quatinus verã copiam hu//iusmodi sequentium et publicandorũ statutorũ infra tres menses ad tardius habeãt. vt illa frequenter legendo melius intelligant et obserua//re studeant Cum quibus altissimo fauente nostra proxima in Sinodo compareant/ et vt moris est coram se teneant/ad sũmi pastoris laudem et status ecclesiastici honorẽ. vt de bono et salubri opere magis commendari possint.

Primo de baptismo et adiacẽtibus Ca. i.

Iniungimus Curatis vicecuratis et alijs pres//biteris nostre diocesis quatinus reuerenter/ ac cum grauitate et modestia baptismi sacramentũ in ecclesia et non extra Nisi in casu necessitatis ministrent/ verba sacramentalia tractim profe//rant. Crisma/ oleum sanctum/ fontes et pisci//nas cum omni mundicia et puritate teneant/ Obstetrices & mulieres quid & qualiter in casu necessitatis circa dictũ sacramentũ agendũ sit instruãt. Item. ordinamꝰ ꝓ leuãdo ꝓlem masculini sexꝰ de sacro fõte vlt̃ duos viros cũ vna muliere Et ꝓ feminei sexus vlt̃ duas mulieres cũ vno viro absqꝫ nr̃a seu decani xp̃ianitatis loci

licentia non admittant. Nisi ipsi leuātes in dig
nitatibus seu sacris ordinibus fuerit constituti
quo casu tolleramus hmōi numerū leuātiū pos
se excedi. iniūgant etiā pbr̄i baptisantes/ puerū
leuantibus/ vt ipsi in fidei articulis instrui ꝓcu/
rent et ad hoc dicti leuantes astringantur.

Item inhibemus decanis nr̄is. Curatis ꝛ vice/
curatis. ceterisqꝫ pbr̄is et religiosis nr̄e dioceſ.
Ne mulieres q̄ in incestu stupro/ aut de pbr̄is vel
religiosis conceperūt. Nec etiam moniales hos/
pitalarias. beghinas aut alias religiosas ad pu
rificationem seu reconciliationem post partum
recipere seu purificare presumant/ absqꝫ nrā aut
curie nostre Tornaceñ licentia speciali.

Item. etiā Similiter inhibemus ipsis ecclesia/
rum parrochialiū rectoribus presbiterisqꝫ et re
ligiosis dicte nostre diocesis. Ne mulieres que
in adulterio seu fornicatione conceperunt/ ad pu
rificationem post partum. absqꝫ scitu et licētia
decani nostri xpristianitatis loci admictant.

Item. precipimus parrochialium ecclesiarum
rectoribus pbr̄isqꝫ et religiosis dicte nostre dio
ceſ/ quatinus in baptismo inquirant diligenter

et sciant nomina et cognomina parentum par//uulorum procreatorum huiusmodiqz nomina et cognomina atqz parrochias quibus degunt in scriptis redigant Necnon litteras consensus tam curie nostre q̄ decanorum xpristianitatis de mulieribus purificand fideliter semel in an//no dicte curie nostre exhibeant.

B **De sacramento Eucharistie. C.ij.**

Item statuentes ordinamus ob reuerēciam sa//crosancti sacramenti vt sacerdos accedens visi//tare infirmos Cum sacramēto eucaristie/ aut ex//treme vnctionis faciat lumen ante se deferre/ ac nolā sonare/ et in habitu decēti publice incedat.

Item iniūgimus Curatis et vicecuratis/ ac alijs pbr̄is. vt altaria. Mappas. Cortinas. ampulas et piscinas ac vestes sacras/ ac ornamenta alta//ris et eccłe cū omni puritate et mūdicia cōseruēt Et super hoc decani vigilent/ et quos negligen//tes vel culpabiles in premissis inuenerint curie nostre referant canonice puniendos.

De Matrimonio. Ca.iij.

Item inhibemus omnibus curatis et vicecura//tis nostre diocesis. ne de cetero proclamationes bannorum super matrimonijs contrahendis faci

De confirmatione

...e precipimus omnibus curatis ut diligenter plebes admoneant
...t pueros nondum confirmatos adducant ad tempus quo eum solus
...os confirmare. Et moneantur parentes ut hic confirmatos
adducant ad ecclesiam, ut presbiter lavet frontem eorum et aqua
...ctionibus eorum inuncte bendelorum conferuntur. Et si pueri sunt
...nodecim annorum vel amplius confiteantur
...d tempus in eorum confirmatione nomen possunt mutare. Et
...n fuerit semel confirmatus, non accedat amplius ad confirmationem
...excommunicationis sub pena excommunicationis. Cum ad veniunt ad confirmationem,
...moneantur ut dicant pater noster, et usque ad ultimam ma...
...tant in ecclesia que super confirmandos fuerit facienda
...te precipimus sacerdotibus ut in sua ecclesia publice
denuntient quod in confirmatione (sicut in baptismo) contra-
...itur compaternitas, que non solum impedit matrimonium
contrahendum, sed etiam dirimit contractum

De extrema unctione

...m crismate et aqua baptismi deferatur oleum sanctum ad infirmos
...diligenter cum psalmis letania et orationibus ad hoc institutis legantur (dicantur)
...te presbiter moneatur semper ut indifferenter ad quatuordecim
...dus terra et supra singuli eo accedat ubi necesse fuerit
...iudicatur nec pauperes se pro egestate excusent inungi
...stupa diligenter in singulis membris inunctis expressa, et
...super comburatur et cinis in sacrario reponatur.
...te hortamur sacerdotibus quod hoc sacramentum licet possit iterari
...in qualibet gravi et periculosa infirmitate. Et
...suscepturi quorundam sacramentum, prius confessionem emittant.
...te curati et vicecurati habeant semper in promptu et ad manum
...d necessaria ad sacramentum extreme unctionis, ut si dum illa pre-
...venerit habeant, interea decedant egroti sine huiusmodi sacramento ex
eorum culpa et incuria.

De ordinibus

...districtissime statuendo omnibus clericis huius diocesis parochiales ecclesias
...capellanias et preposituras vel alias curas animarum, ut
...singula tempora ordinum offerant se ordinandos episcopo, pro
...t omnibus beneficiis requisierit, etiam non vocati sed possessi
requirere de his, que pertinent ad sufficientiam ordinandi.

¶ Statuimus ut ecclesiarum curati et beneficiati residentiam et deser-
viant ecclesiis eorum/ nisi a nobis super hoc cum eis dispensatum
aliter declarantes contrafacientes fructus in manibus nostris/ reddituri
nobis tempore computorum rationem

¶ Item nullus accedat ad ordines: qui prius non fuerit confessus et
confessus/ et usque ad finem misse non recedat absque licentia tempore celebrationis

¶ Qui ordinandi diligenter ante ordines confitebuntur: ut munditia
mentis et corporis gratiam recipiant ampliorem

¶ Prohibemus omnibus qui tonsuram clericalem et quoscumque ordines sacros
vel non sacros ab aliquibus episcopis recipiunt nostra speciali licentia super hoc non

¶ Item revocamus alios contrantes qui a nobis sunt ¶ obtenta
nostra vires gerentes in nostra diocesi tonsuram clericalem vel quos/
cumque alios ordines fuerint recepturi/ sine licentia suorum episcoporum

¶ Item precipimus quod nullus accedat ad ordines/ nisi etate moribus
et scientia dignus existat/ et sub certo titulo/ vel quod ad minus ha
beat iusto titulo tres libras grossorum: de quibus constet quod non
fuerit in fraude factum/ et quod ab eo non possit amoveri/ et
debet illam provisionem non alienare/ donec sibi sufficienter provisum fuerit

¶ Item omnes publicos concubinarios aut de incestu cum personis vel
feminis spiritualibus aut aliis notorie diffamatos et suspectos ab
sacramentorum administratione suspendimus Contra quos nisi se cano
nice purgaverint secundum iuris formam et regulam procedere intendimus

¶ Monemus item districte omnes sacris ordinibus constitutos/ lap
sum carnis atque libidinis in eis non esse simplicem fornicationem
sed longe gravius peccatum/ aliquibus quod sponte/ cum sit votifragium
et eo plus clerici in maioribus constituti ordinibus iam deo
consecrati: spiritualis incestus atque sacrilegium Et ob
eam rem consideraverint illud lapsum debere inter casus re/
servatos annumerari

¶ Denique precipimus omnibus ad sacros ordines admissis
et presertim sacerdotibus/ ut caveant a tabernarum
ac ludorum publicorum frequentia et crebra visita/
tione Nam hec omnia in usum deducta: statum ecclesiasticum
dedecorant et dehonestant   Postea sequitur de sacra/
mento eucharistie ut patet folio x°

ant Nisi dominicis diebus et aliis festis solem//
nibus per totam diocesim ~~Tornacen generali~~// nostra
~~ter~~ obseruari solitis et hora summe misse ~~circa of//~~
~~fertorium et in ambone ecclesie.~~

Item statuimus et ordinamus quod si duo contrahe//
re volentes sint diuersarum parrochiarum in eodem
decanatu Curatus litteras suas testimoniales
super bannis proclamatis scribat alteri Curato
Si vero dicti contrahentes diuersorum decanatuum
nostre diocesis existant Curatus decano suo scribat
Et decanus illas litteras roboratas mittat de//
cano alterius contrahentium Qui quidem decanus/ Cu
rato suo sub eo degenti scribat Et si oriundus de
nostra diocesi contrahere velit cum persona aliene dio
cesis Curatus suas litteras dirigat decano suo
Et decanus illas roboratas mittat officiali nostro
pro quibus litteris concedendis Curatus vltra
quatuor/ et decanus vltra ~~sex solidos monete re~~ duodecim grossos flandriensium
~~gis~~ non recipiant. Si autem persona aliene dio
cesis in nostra diocesi matrimonium contrahere volue
rit/ non admittatur ad huiusmodi matrimonium
absque nostra seu curie nostre licencia speciali.

octo grossos

Item inhibemus Curatis vicecuratis ceterisque
presbyteris ne sine licencia speciali curie nostre ad ma
trimonii solemnisationem admittant illos quos

sciuerint sponsalia clandestine contraxisse/ vel
eorum matrimonium bannis et ecclesie solemni
tatibus omissis carnali copula cõsummasse/ aut
vbi sciuerint oppositionem vel impedimentũ in/
teruenisse. Et quid de premissis sciuerint p famã
vel alias curie nostre Tornacen̄ Rescribant et de
nuncient indilate. Etiam ne aliquos ad sponsa
lia extra ecclesiã vel cimiteriũ aut ad matrimo/
nij solemnisationem ante solis ortum/ vel cõtra/
here volentes ad sponsalia per verba de presenti
admictere presumant.

Item. inhibemus nr̃is decanis ne de causis spon
salium matrimonij seu diuorcij aut alijs ad forũ
nostrum ecclesiasticũ spectan̄ cognoscere vel eas
corã se tractari facere quoquomodo presumant. gratia

hij qui [illegible] sponsalia contraxerint etate legitima nolentes mutuo absoluant ab illa promissione futurarum nuptiarum nisi ... auctoritate ... et causa ... absoluantur ... declarent

Item prohibemus sub pena excõmunicationis.
Omnibus et singulis subditis nostris qui sunt
matrimonialiter copulati/ ne absq3 iudicio ec/
clesie se ab inuicem separent aut segregatim vi/
uant aliquos ve cõtractus vel promissiones iu/
ramẽta aut vota de seorsũ manendo facere vel in
ire presumãt. Et quos de premissis decani vel cu
rati nouerint culpabiles Curie nostre referant
secundum casus exigentiam. puniendos

Item statuimus et ordinamus ne in celebratione sponsalium aut matrimonij fiant ab assistentibus risus leues et ludicri gestus aut dicantur verba inhonesta / aliud vel quippiam fiat / quod redat in irreuerentiam et contemptum ecclesiastice grauitatis Et sacerdos curati qui viderint ista ridicula fieri ab aliquibus contempnentibus audientibus / sinere non [illegible] et curie nostre referant puniendos / Ut et ceteri timorem habeant ·X·

X.

Item sacerdos sciscitetur ante sponsalia ab utroque volentium contrahere / si inter eos sit aliquod impedimentum / propter quod non possit compleri matrimonium. Ita faciendo citius illis adhibebitur remedium / quam cum ad nuptias sunt preparata / quod tamen oportune potuisset prestari / si tempore sponsalium fuisset impedimentum declaratum

Item sacerdos tempore sponsalium admoneat utrumque contrahentium / quod tempestive confiteantur ante matrimonii solemnisationem et libere declaret omnia sua dubia idoneo confessori suo cum possint omnia mature discuti / quam si tantum reuelent diem precedentem nuptias / non recte possunt determinari

Denuo ordinamus et precipimus / quod sacerdos ad nuptias vocatus
nichil inhonestum in verbis risu aut gestu perpetret neque
choreas exerceat / hec enim omnia vergerent in infamiam
status ecclesiastici / et aliis prestarent offendiculum

Item iubemus quod sacerdos moneat contrahentes sponsalia
quod ab opere actu carnis quousque fuerint celebrate nuptie
abstineant sub pena excommunicationis et alia canonica

Postremo admoneantur sponsorum et sponsarum parentes
ne liberos suos invitos cogant ad contrahendum cum aliquo
aut aliqua quia consensus in matrimonio debet esse liber

Sequitur de penitentiis et indulgentiis

Item. Reseruamus nobis et vicariis nostris absolutiones a maioribus peccatis. vtputa peccato contra naturam in viris vltra vicesimum annum Raptu virginis/ homicidio. icendio. symonia. heresi et apostasia. Sacrilegio vltra q̄draginta solidos. incestu cū patre matre/ filio filia fratre et sorore. Cum religiosis mulieribus professis. iniectione manuum violenta in parentes ex deliberatione facta/ sortilegio quod fit circa sacramenta vel sacramētalia/ oppressione paruulorum volūtarie vel negligenter facta/ negligencia parentum in igne ꝛ aqua/ natos perdentium/ periurio solēni/ et fidei fractione ī curia nrā Tornacen̄ et alibi iudicialiter facta. Voti solemnis transgressione. Maleficio impediente coitū. procreatione sterelitatum vel abortiuorum/ propinatione veneni/ heretticali et magna blasphemia deo et sanctis/ vel ecclesie. ex animi deliberatione facta falsificatione litterarum nostre Tornacen̄ curie/ omni excommunicatione. tam a nobis q̄ꝫ a canone lata/ et omni peccato hiis simili vel grauiori. Nisi sit sancte sedi apostolice de iure reseruatum/ in quibus casibus maiorem auctoritatē a nobis nō habentibus excepto ī morte articulo omnimodam absoluendi interdicimus potestatem.

Item. ne deinceps hesitetur qui casus decanis nostris xpristianitatis/ sint cocessi/ eorum decla// rationem hic duximus anotadam. Et sunt hij videlicet peccatum cotra naturam/ in omni etate a mulieribus perpetratum Et in viris citra vi// cesimu annum. Pollutiones in omni etate. Per iuria et fidei fractiones extra iudicium facte/ Vo torum non solemnium trasgressiones. Iniectio nes manuum in parentes et in clericos citra deci muqrtum anu/ vbi non fuerit gravis lesio vel deli beracio Sortilegia que non fiut circa sacrame// ta/ vel sacrametalia Paruulorum oppressiones casuales Clandestine nuptie/ incestus Excepte patre matre filio filia fratre et sorore Stuprum virginis/ omnia adulteria hoc saluo qp si clan// destine nuptie/ incestus/ stuprum/ et adulteria hu iusmodi per duos testes aut plures qui hijs in// terfuerint aut alias p comunem famam vel infa miam probari possint prius super h ecclesie vel nostram iurisdictionem excercentibus satisfiat. iniectiones manuum mulieru in clericu vel sacer dote vbi no est enormis lesio. de qua tame si pro bari possit vt dictum est/ prius leso et ecclesie sa tisfiat. Sacrilegia de. xl. solidis/ et infra dumo// do debita fiat restitutio ecclesie de eisdem/ ac om nia peccata eis similia et inferiora/ quequide in// feriora rectoribus parrochialiu ecclarz dimittu tur/ vtputa inordinati cocubitus/ cu mulieribus mollicies/ Peccata cotra natura in etate puerili

4m

in viris vsq3 ad decimumquintum annum/et in mulieribus vsq3 ad vicesimumquartum ānnm Adulteria ex vna parte prouenientia. dampni//ficationes et furta dūmodo fiat restitutio q̄pcito facultas se obtulerit Leuis iniectio manuum in parentes Sortilegia in rebus minimis et cōmu//nibus vbi non est horror et turpitudo/Stuprū virginis occultum/aborsus nō pcurati/sed ca//suales/et hīs similia.

Item inhibemus omnibus et singulis sacerdo//tibus Ne cōfessiones mulierum cū quibus car//naliter peccauerint vel eas ad peccandū induxe rint audiāt/nisi in magno necessitatis articulo.

Item statuimus et ordinamus q̄ si alicui sit im ponēda pena publica aut solēnis penitētia. Talis ad nos vel vicarios nostros remittat absol//uendus.

Item precipimus omnibus et singulis eccl'iarū parrochialiū rectoribus vt suos parrochianos sepe moneāt ac hortētur et inducāt vt frequē ter ad cōfessionē accedant ad minus semel in āno oīa pctā sua cōfiteātur suo proprio sacerdoti scilicet rectori parrochialis eccl'e vel alteri de eius

licēcia. Quiquidem rector parrochialis ideo ma
gis proprius dicitur esse sacerdos quia non so//
lū cōfessiones audit Sed etiam ministrat sacra
menta. Et vnacū hoc corpus xpristi reuerenter
recipiāt et quos scinerint omisisse infra mensem
post festū pasche quolibet āno curie nr̄e referant
vel rescribant absq3 dissimulatione quacūq3.

Item animarum subditorum nostrorum saluti
prouidere cupiētes Omnibus vere penitentibus
et confessis qui matrem eorum ecclesiā Torna//
ceū/ deuote visitauerint/ et de bonis eorum dederīt
Centum et quadraginta dies. Item. benefacto
ribus pauperum suarum parrochiarum quadra
ginta dies. Item. omnibus et singulis cotidie
deferentibus funera seu corpora pauperum de do
mibus ad ecclesiam. et qui exequiis interuerint
Triginta dies. Item. omnibus et singulis flec
tentibus genua/ et dicentibus pater noster qui
in missa audierint nominare hoc nomen Ihesus
vel hoc nomen Maria. vel hec verba Et verbum
caro factū est/ viginti dies. Item. comitātibus
presbiterum/ corpus xpristi vel extremam vncti
onem ad infirmos deferēt/ si fuerit de die/ vigīti
si fuerit de nocte quadraginta dies. Item. illis
qui deuote intersunt processionibus que fiunt
in suis ecclēiis parrochialibus viginti dies. Itē
qui exequiis et funeralibus presbiterorum in//

Item determinamus quod omnes animarum curam habentes diligenter
iniungant quod omnes sui subditi sciant orationem dominicam
et salutationem angelicam simul et articulos fidei qui in utroque
credo continentur ac mandata dei et ecclesie, quos ad circa predicta
ignorantes invenerint diligenter instruant. Sint etiam curati
multum soliciti monere magistros scolarum ut scolasticos
suos erudiant diligenter circa predicta fidei christiane rudimenta
omnibus summopere necessaria.
Ordinamus item quod curati de cetero faciant pronunciationem misse inter
oblationem et secreta, ita quod si ante vel post fiat pronunciationem
plerique postea intersunt misse qui non intersunt pronunciationi

[illegible] parochianis curatos dec[illegible]

deligentes ad conveniendum de fide suorum diocesib(us) q(ui) sint

de superstitiosis cotidianis/ tam circa morborum [illegible]

curam [illegible] [illegible] curationes

Item precipimus cunctis curatis q(uod) non p(er)mittant/ [illegible]

cappellanos et sacerdotes ignotos regulares celebrare

in suis ecclesiis/ nisi prius constiterit eis de vita [illegible]

[illegible] et ordinatione eorum p(er) litteras [illegible] [illegible]

[illegible] de sacerdotibus p(er) vias transeuntibus/ gravitate

et honestate pro se [illegible]

terfuerint quadraginta dies. Item qui prime misse sacerdotis noui interfuerint quadraginta dies. Itē illis q̄ ob reuerentiā et honorē domini nr̄i Jhu xpristi/ et ecclesie sancte assurgunt/ sacerdotibus/ viginti dies de iniunctis sibi penitē/cijs relaxamus.

Item statuta predecessorum nostrorum insequē do et ad obuiandum fraudibus que in foro penitentiali committi possent statuimus et ordinamus q̄ de cetero religiosi mendicantes qui singulis annis ad predicandum et cōfessiones audiendum per nos seu vicarios nostros admittuntur litteras admissionis eorum/ decanis locorum vbi predicare seu confessiones audire intē dunt presentare teneantur/ anteq̄ʒ actus confessionis et predicationis exerceant/ vt ipsi decani in prima eorum conuocatione nomina dictorum religiosorum admissorum/ cum eorum potestate facta per cedulas et alias curatis valeant declarare/ alias nullatenus admittantur.

Item reuocamus exnunc omnes et singulas facultates per nos quibusuis personis ecclesiasticis secularibus seu religiosis/ cuiuscūqʒ ordinis de absoluēdo subditos nostros in casibus nobis vel nostris decanis xpristianitatis aut curatis

nostre diocesis reseruatis et commissis per nos hactenus concessas. Volumusque et precipimus quod eisdem facultatibus non vtantur Nisi a nobis super hoc in scriptis specialem obtinuerint commissionem et facultatem.

De testamentis et sepulturis Ca. v

Item precipimus et iniungimus decanis nostris quatinus bona mobilia presbiterorum quorumcumque nobis subditorum in nostra diocesi decedencium, statim post obitus eorum, arrestent fideliter inuentorient, et sub stricto et securo arresto inuentoriata teneant, quoadusque eis constiterit an presbiteri defuncti testamentum condiderint vel non Si autem intestati decesserint bona predicta sic arrestata et inuentoriata per dictos decanos ad maiorem vtilitatem vendantur. Et taliter super hoc decani disponant quod ipsi inde regentibus et officiariis nostris compotum et rationem loco tempore debitis reddere possint. Si vero testamentum condiderint non relaxent decani arrestum nec manus inde ammoueant quoadusque eis legitime constiterit testamentum predictum, per nos, seu curiam nostram fuisse et esse approbatum. Tunc, enim et non citius, tolleramus bona ipsa tradi executoribus testamenti, seu aliis per officialem nostrum

loco ipsorum executorum vel alterius eorundē
si onus huiusmodi executionis testamenti assu
mere recusauerīt surrogendis / iniungendo eccle
siarum parrochialium rectoribus quatinus no/
mina et cognomina eorū qui in suis parrochijs
fecerint testamenta suis decanis rescribant / infra
mensem post obitū testatoris / ac eciam noīa et
cognomīa executorꝝ Quiquidē decani sup hoc cu
riam nrām informent infra mensem sequentem

Item statuimus ut executores testamētorꝝ que
per Curiam Tornaceñ approbantur seu eorū lo
co surrogandi infra annum a die obitus testa/
toris coram gentibus et officiarijs nostris com
potum et rationem reddere teneantur. vocatis he
redibus testatoris et alijs qui ad hoc pro sua
interesse erunt vocandi. inhibeñ dictis executo
ribus et surrogatis ne huiusmodi testamentorꝝ
executionem suscipiāt vel bona testatoris appre/
hendant donec et quousqꝫ legale ꝛ in fide digno
rum presentia fecerīt de dictis bonis inuentariū
in scriptis fideliter redactum

Item precipimus ōnibus ꝛ singulis rectoribus
parrochialiū ecclesiarū quatinus suos parochi
anos publice moneant / et sepius exhortētur. vt
testamentorum executiones quas susceperunt

diligenter et fideliter expleant et precipue de le/
gatis factis ecclesie et pijs locis ac ecclesiasti/
cis pauperibus aut miserabilibus personis satis
faciant et quos dicti rectores sciuerint in premis
sis remissos et negligentes curie nostre nunci/
ent et scribant indilate.

Item. inhibemus parrochialium ecclesiarum
rectoribus Ne ecclesiastica sacramēta ministra
re presumāt illis qui extra eorum parrochias se
dicunt aliud domicilium habere/ et ibi fuisse con
fessos Nisi ipsis rectoribus cōstiterit p litteras
rectoris huiōi alterius domicilij ipsos debite fu/
isse confessos/ et sacramentum eucaristie recepis
se Et si tales decesserint eorum corpora ecclesie
sepulture non tradantur absq3 curie nostre li/
cencia speciali Et si viui in tali errore per bien/
nium perseuerare presumpserīt/ nomina talium
precipimus per dictos rectores/ curie nostre descri
bi vt super h' prout decebit prouideatur.

Item prohibemus ne quis cadauer excōmunica
ti abortiui aut alterius sepultura ecclesiastica
indigni sepelire presumant. Nisi sub distātia vi
ginti pedum a Cimiterio ecclesie parrochialis.

Item. cum salus animarū sit rebus ceteris pre ferenda Statuimus vt quilibet pro salute ani/ me sue de rebus z bonis suis causa vltime sue vo luntatis testari vel alas disponere valeat/ preser// tim ad pios vsus libere z quiete. in omnes vero qui contra huiusmodi statutum nostrum fece// rint. aut venerint directe vel indirecte tacite vel expresse/ clam vel palam seu auxilium consiliū prebuerint/ vel fauorem vnacū alijs penis a iu// re statutis/ excōmunicatiōis sentenciam in hijs scriptis proferims. Quequidem testamenta seu testamentarias dispositiones Cum de illis p sa/ cerdotem testatoris vel scabinos loci/ aut alios fidedignos quos testator/ vel dispositor elegerit seu qui presentes fuerint legitime constiterit/ de fendere intendimus et tueri prout de iure/ et debi te executioni demandari facere quolibet impedi// mento in contrarium prestito non obstañ.

Item. inhibemus dictis rectoribus et alijs pres biteris. Ne absqz nostra aut Curie nostre licen cia speciali/ ecclesiastice tradant sepulture corpo ra seu Cadauera vsurariorum īterdictorum seu excōmunicatorū quorumcūqz. Nec illorū quos per famam vel alas sciuerint seu dici audiuerint homicidiū notorie perpetrasse/ vel in īcestu. seu a dulterio/ abiectis suis vxoribus/ et simili fedita te etiā p plures annos non confitendo. Nec sua

ecclesiastica sacramenta recipien vixisse. Nisi eis constiterit tales absolutionis beneficium ob tinuisse Et per nos aut curiam nostram litte// ras inde visas et debite examinatas Similiter ne cadauer siue corpus alicuius in ecclesia vel ci miterio polluto inhumare/ aut sepelire presumāt seu permittant.

De seruicio diuino et nōnullis cōcernen officia decanoꝝ et curatorum. Ca. vi.

Item precipimus decanis nr̄is vt quociēs in eo rū decanatibus cōtigerit iuridcōnem nr̄am eccle siasticā et spūalem seu obseruationē Simodorū suarū impediri vel ecclesiarū emunitates infrin gi aut violari super h̄ mox faciant informatio nem diligenter ac ipsam in scriptis redactam cu rie nostre immediate transmittant.

Item iniūgimus dictis decanis Necnon curatis et vicecuratis ac capellanis ceterisqꝫ subditꝭ no stris in vim iuramēti per eos prestiti quatinus significent et intimeut dicte curie nostre seu pro motori causarum eiusdem Clādestinas affidati// nes necnon crimina excessus et delicta tā pbrōꝝ et clericorum q̄ȝ aliorum de quorum criminibus et excessibus ecclesia potest seu debet cognosce// re de consuetudine vel de iure.

¶ Item statuimus quod curati et eorum vicarii iniungant quod
ulterius dicant et faciant de preceptis quadragesime fiunt ita
ut omnes parochiani ante ramos palmarum sint confessi et
de quibus penitentie fiunt faciant quod si qui inuenti fu-
erint a paschate preterito usque ad ramos palmarum
per negligentiam aut contemptum non confessi non propter
aliud dimittat parochiani curatus ad confessores dioce-
sano sed predictos remittat usque post pasca nisi
urgente necessitate prudenter videret aliud esse faciendum

P

Item inhibemus decanis nostris Necnon cura/ tis et vicecuratis ac ecclesiaꝝ ministris et recto/ ribus ne in eorum ecclesijs aliquē pbrm̄ alie/ ne diocesis ad celebrandum missas ac alia di/ uina officia admictāt Nisi per litteras nrās aut vicariorum nrōrum de licēcia et grā nostris ex/ presse cōstiterit Nec dicti prouisores et ministri talibus pbrīs/ vestes calicem aut alia ornamē/ ta ad celebrādum apta ministrent.

Item iniungimus decanis nostris quatinus dili genter inquirant. de et super onere missarū et ser uicij ad quod beneficia sui decanatus astringū/ tur et sūmopere vigilent ne huiōi beneficia obse quijs defraudentur/ et vbi defectū inuenerint sta tim huiōi beneficiorum fructus et bona in et sub manibus nostris arrestent Et de dictis bonis fa ciant huiōi beneficijs deseruiri/ et eciā quod omis sū fuerit debite suppleri/ de residuo nobis aut vi carijs nrīs tempore et loco redditum compotum et racionem.

Item iniungimus Curatis et nō curatis ceterisqз presbiteris et beneficiatis in nostra diocesi/ qua tinus horas suas canonicas ad vsum dioces de bite legāt. ipsiqз Curati et ecclīaꝝ parrochialiū rectores/ diebз dominicis et festiuis et alijs diebз

quibus eis incu̅bit missas et alia diuina officia celebrent/ populumq̄z eis commissum hortentur excitent/ et inducāt/ diebus dominicis ꝛ festiuis ecclesiam suam parrochialem frequentare/ ꝛ diuina officia audire et eisdem interesse Eundēq̄z populum fidei articulis instruant. ac crimina et maleficia detestentur.

Item. quia Cum tā de iure/ q̄ȝ vigore constitucionum prouincialium ꝛ Sinodalium/ parrochiani diebus dominicis ꝛ festiuis ad audiendum seruicium/ ecclesie et verbum dei/ in suis parrochialibus ecclesĳs/ venire debeant et eis intendere teneātur. Inhibemus omnibus et singulis Curatis ceterisq̄z pb̄ris et religiosis nostre diocesis. Ne dictis diebus dominicis ꝛ festiuis horis decantationum summe misse/ et vesperaru̅/ in Capellis extra dictas ecclesias parrochiales co̅stitutis diuina celebrare seu verbum dei predicare presumant Rectoribus seu gubernatoribus dictarum capellaru̅ ne hec fieri permittant.

Item hortentur dicti Curati et pb̄ri prout nos eciam hortamur omnes xp̄istifideles/ quatinus cum audient de sero campanam sonare/ ac pulsare ob reuerenciam beate marie virginis Ter Aue maria/ flexis genibus dicant. Intimaŋ

eis/ quod quilibet id facienti et in statu gracie exis tenti/ dominus noster papa viginti dies indulgē tiarū cōcessit. et nos decem eis concedimus.

Item. iniungant dicti Curati suarum parrochia rum provisoribus et ministris/ tam fabrice quam mē se pauperum prout eciam eis iniungimus qua/ tinus quolibet anno in presentia decani xpristi anitatis aut saltem curati rationem et compotū de per eos administratis faciant atqz reddant. Et huiusmodi compota in presentia decani xpris tianitatis loci faciant/ in archivis et cistis dicta rum ecclesiarum secure custodiri et reponi.

Item precipiant et iniungant dicti Curati suis parrochianis vt festa et solemnitates dei et san ctorum diligenter observent et celebrēt/ et quos sciverint in hoc deficere vel errare dicte curie no/ stre referre non postponant.

Item. iniungimus decanis nostris quatinus di ligenter inquirant/ et nos informent/ infra qua tuor menses de et super bonis ad fundationem et dotationem Capellaniarum/ necnon Confrater nitatū adhuc nō cōfirmatarum concessis. et col latis/ et qualiter de dictis bonis disponitur vt cō

grue super hoc prouideatur. inhibeantqz dicti decani prout eciam inhibemus ne in dictis Ca/pellanijs et confraternitatibus nondum confirmatis/misse vel alia diuina officia absqz nostra licencia celebrentur.

Item prohibemus sub pena excommunicationis et pena per curiam nostram arbitranda Omni/bus presbiteris Curatis et non curatis ne quis missam bis in die/celebret seu celebrare presu/mat Nisi illis diebz quibus per ecclesiam fieri permissum existit.

Item inhibemus sub pena excommunicationis omnibus et singulis pbris Ne quis duabus eccl'ijs parrochialibus simul et semel/nec alteri ecclesie parroch ppria dimissa deseruire psumat/absqz nostri aut vicariorum nostrorum licecia speciali.

Item iniungimus dictis Curatis et vicecuratis quatinus parrochianos suos hortentur et mo/neant vt sacramentum confirmationis reuerenter suscipiant et eorum proles huiusmodi sacramen/tum suscipere faciant et procurent/suisqz parrochianis/verbo doctrina et exemplo/viam salutis animarum suarum doceant ac eos hortentur/et

excitent vt pueros suos ad studium litterarum deputent. Et precipue pater noster. Aue ma/ria/ Articulos /fidei Confiteor/ Septem psal/mos/et alias similes orationes et ecclesie suffra gia adiscere faciant.

Item precipimus et iniungimus omnibus et sin gulis ĩ nostra diocesi beneficia obtinẽtibꝫ/qua tinus tẽporibus ad h̄ statutis ad ordines quos beneficia sua requirant se faciant promoueri/et in eisdem beneficijs residenciam faciant persona lem/ipsis deseruiendo Nisi super h̄ cum eis fue rit legitime dispensatum.

Item. precipimus et mandamus ne deinceps in nostra diocesi aliquis per vicarios nostros ad sacros ordines promoueri permittatur. Nisi eis debite constiterit ꝙ ipse promouẽdus beneficiũ ecclasticũ liberũ/et nõ accõmodatũ/ꝙ ipsius su stentatione valoris annue minus trium librarũ grossoꝶ/aut bona patrimonialia totidem valoris sine fraude/oneribꝫ deductis habuerit. quod seu que dictus promouendus solemni iuramen/to non alienare promittet Nisi sibi de aliquo be neficio aut titulo cõpetẽti debite fuerit promisũ.

Item. inhibemus Curatis vicecuratis Capella/nis ceterisqꝫ pbr̄is nostre dioceß/ne ām̄odo cele brēt in altaribus maiori/beate marie/ꝛ patroni suarū ecclesiarum Nisi fuerint cōsecrata/et alia procurent q̄tocius cōmode fieri poterit cōsecrari/ in quibꝫ dūtaxat et nō in dictis tribus poterūt interim lapidibus portatiuis vti consecratis.

Item. inhibemus omnibus Curatis vicecurate et ecclesiarum prouisoribus nr̄e diocesis/ne ali quas cōfraternitates seu ghildas de nouo insti tui pmittant in suis ecclesijs Nisi prius nr̄a vel curie nr̄e licētia super hoc obtenta Cum cōsensu Curati loci q̄q̄ illarū cōuiuia seu cōmessationes nullatenus in suis eccl̄ijs/que domus orationis sunt/non cōuiuiorum/fieri neqꝫ cibaria in eccle/siarum cimiterijs/sub pena viginti librarū quo ciens id fecerint/preparari permittant.

Item. inhibemus Curatis vicecurate et eccl̄ia/rū prouisoribꝫ ne indulgētias quascūqꝫ in eorū ecclesijs seu Capellis admittant neqꝫ publicari aut altaribꝫ appēdi pmittant/Nisi de nostra vel vicarioꝝ nr̄oꝝ licētia sp̄ali litteratorie cōstiterit.

De emunitate et libertatibus ecclesiarum et ecclesiasticarum personarum Ca vij.

Item precipimus et iubemus maiora festa fori ammissimo opere aliquo diligenter et sedulo ab omnibus observari, videlicet festum pasche cum die sequenti, ascensionis, penthecostes cum die sequenti, trinitatis, venerabilis sacramenti, Quinque festa crucis, nativitatis sancti Johannis baptiste, Magdalene, laurentii, assumptionis beatissime marie virginis, nativitatis eiusdem, Exaltationis sancte crucis, Michaelis archangeli, luce evangeliste, Omnium sanctorum, Martini, Catherine, Nicolai, Conceptionis eiusdem beatissime virginis, Nativitatis domini, Stephani, Johannis apostoli, Innocentum, Circumcisionis, Epiphanie, Purificationis, Annunciationis, omnibus diebus dominicalibus et sanctorum apostolorum ~~prius~~

In festis autem sequentibus servitio divino completo, poterit quilibet qui voluerit operibus seu officiis suis exercere, videlicet feria tertia et quarta post pascha, feria tertia et quarta post penthecostes, ipso die marci, quo fit abstinentia a carnibus cum processione, beate anne, decollationis sancti Johannis, Mathei, remigii et bavonis, Commemorationis fidelium ~~animarum~~ defunctorum, Vincentii, Conversionis pauli, Cathedre petri et beati eleutherii episcopi. sancti mathie

Item inhibemus expresse sub pena excommunicationis, ne die omnium sanctorum conveniant in hac civitate famuli nec ancille se locaturi ~~vel locature~~ vel locature, sed eligant eius die sequenti aut alia commodiorem.

Item et sub simili pena expresse inhibemus, ne taberne cabareta nec macella seu loca in quibus carnes venduntur diebus dominicis et aliis festivis supra declaratis, nisi completo in eorum parochialibus ecclesiis huius civitatis servitio divino, quovis modo aperiantur, nec ad tabernas nisi viatores et extranei ulli admittantur.

Inhibemus insuper ut ipsis diebus dominicis et festivis et durante huiusmodi servitio sagittarii, balistarii seu quibus alii ad spectandum sive ammicul ad sagittare

... et libertatibus ... pertineat

Item. omnibus et singulis subditis nr̃is inhi/
bem9 ne in ecclesiis Cimiteriis aut locis sacris
placita secularia teneant/ aut exerceant/ vel ex
erceri permittant/ Ludos quoqz ioculatorum et
histrionũ vel forũ rerũ venalium seu proclamati
ones edictorum vel bannorum iusticie secularis
fieri tollerent.

Item. statuimus ꝙ vbicuqꝫ obsideantur ecclesie
vel cimiteria aduersus eos/ qui causa emunitatis
habende ibi confugiũt/ moneantur obsidẽtes ꝑ
locorum rectores seu eorum vicegerẽ/ vt rece/
dant et desistant Alioquĩ dicti obsidentes nunci
antur excõmunicati Et ibidẽ cessetur a diuinis.

Item. statuimus ꝙ si ecclesia vel cimiteriũ quo
uismodo polluatur sic ꝙ recõciliatione indigeat
Nisi ille vel illi qui in huiõi pollutionis culpa fu
erint/ infra mẽsem recõciliacõnem procurauerint
parrochiani loci infra duos menses sequẽ recõ
ciliationẽ fieri facere ꝛ ꝓcurare teneãtur Actio
ne eis cõtra illũ vel illos quorũculpa pollucio fa
cta est super dampnis et interesse reseruata.

Item. quia nõnũqꝫ. banniti exules/ et alij male
factores ad emunitatem ecclesie confugiẽ. so/

lent ibidem minus deuote se tenere/ et ad longa tēpora tāq̄ in domo priuata habitationis sue ꝑseuerare/ cōmessationes et cōuiuia publice in cōspectu omniū cum amicis et persepe cū impudicis mulieribus in ecclesia tenere et alta voce cantare insolēcias inhonestas et rumores facere Tabernam publicam de eccl'a dei facientes Ea propter super hoc prouidere cupientes districte precipiendo mandamus/ omnibus curatis et vicecuratis nostre diocesis Ne āmodo talia permittant quinymo bannitos exules et malefactores quoscūqz talia perpetrantes moneant nr̄a auctoritate vt īfra triduū post monitionem sibi factā abinde recedant Cū intimatione expressa ꝙ nisi id fecerit cū effectu per decanū xp̄ianitatꝭ loci assūpto secū auxilio brachij secularis/ si opus est/ extrahātur per ip̄m ad prisoniā curie nr̄e adducendi vt de eis cognoscat noster officialꝭ an emunitate eccl'e sic faciētes gaudere debebant an non.

Item precipimus decanis nr̄is et specialiter iniūgimus quatinꝰ pb̄ros et clericos quos per iusticiarios laycales captos/ et detētos sciuerit. statī auctoritate nostra requirāt/ ac eis restitui ꝓcurēt/ eosqz ad curiam nostram indilate/ si ꝓ crimine capti/ et restituti fuerint adducāt iuxta sua demerita corrigēdos/ et puniēdos. Si vero ꝓ leui delicto causa ꝟ ciuili ꝟ emēda pecuniaria/ capti et

restituti fuerũt sub et mediãte cautione ydonea/
ad curiam nrãm predictã certa die ibidẽ cõparitu
ri trãsmittãtur.

De vita et honestate clericorum. Ca. viii

Item inhibemus sub penis iuris et alijs per nos
arbitrãdis Oibz et singulis pbrĩs beneficiatis
ac officiatis et religiosis nre dioces Ne vestes mi
nus breues aut in spatulis alatas Comã seu bi
retã retroplicata Pilleos etiã cũ cornetis/seu so
tulares rostratos idecẽter. aut alias vestes sta
tui eccl'astico nõ cõgruẽtes gestare Et ne arma
portare ꝗ tabernas seu taxilloꝝ ꝗ alios illicitos
ludos/ꝗ spectacula/frequẽtare seu negocijs secu
laribz se immiscere vitã ve dissolutã et ĩhonestã
ducere presumãt Sed a frequẽtatione tabernaꝝ
et ludoꝝ illicitoꝝ/ac armoꝝ portatione penit9 ab
stineãt Qz si armati vel dissolute vestiti incede
re vel senis aut illicite actibus se immiscere reper
ti fuerint. Volumus et requirimus eos per laycaca
les iusticiarios capi/ac nobis restitui pro suis de
meritis iuxta casuum exigenciam puniend.

Item precipimus et mandamus dñis pbrĩs et be//
neficiatis nobis subditis Ne in domibz eoꝝ vel
alibi concubinas teneant/et si quas habuerint
eas imediate expellant. iniungentes decanis

nr̃as vt quilibet in suo decanatu super h̄ diligenter inquirat Et quid inuenerit nobis aut curie nostre frequenter referat/ vel rescribat/ vt cōtra eos districte/ et prout decet procedatur.

Item iniūgimus dictis Curatis vicecuratis et pbr̃is. vt a crapula et ebrietatibꝫ ac cibariis nimis exquisitis aut delicatis/ abstineant/ et vt cōuiuia aut cōuersationes siue cōmessationes cum laycis non habeant/ precipue vbi cōueniūt mulieres dequibꝫ possit haberi aliqualis suspicio siue nota Alioquī ꝓut decebit cōtra eos ꝓcedat.

De domis et edificiis beneficiorum Ca ix.

Item. precipimus decanis nostris/ vt ad futurā rei memoriam et cōseruationem iurium beneficiorum/ quilibet beneficia sui decanatus/ et eorū terras/ bona/ redditus et pertinentias/ in scriptis particulariter/ et distincte redigat/ ac registrum inde faciat. quod vel eius verā copiam/ bene collationatam/ de trienio in trieninm in suis compotis reportare non postponat.

Item. si cōtingat aliquem curatum vicecuratū seu Capellanū beneficiatū in diocesi nr̃a/ sentē/cia excōmunicacionis a iure vel ab homine lata

Item significamus omnibus sacerdotibus et clericis nobis subditis
quod intendimus contra eos qui publice concubinas tenent atque
notorie sentencie procedere per revocationem pene a iure
expresse atque declarate, scilicet per suspensionem ab administratione
sacramentorum per sentenciam excommunicationis si adhuc persisterent
et demum per privationem suorum beneficiorum et abiectionem
de loco habere in incommodosa, ut tam abhominabile
malum tollatur ancillarum de domo eorum.
Item mandamus omnibus curatis vicecuratis et sacerdotibus ne in
festo sancti Nicolai Innocentium aut alio quocumque die quo
per ecclesiam scolarium aut sacerdotum forensis ecclesie presul
sive episcopus ipsi in ecclesia stultum aliquid aut indecens se
[illegible] aut alibi facere permittant, presertim [illegible]
[illegible] in divinis officiis, intra ecclesiam et choro appareant
in vestibus fatuorum, aut personas seminas agentes
quod in via vergunt in contemptum dei et ecclesie
sectorum, inferunt quod gravis scandali fit populo
qui ex illis male edificatur et corrumpitur

Item firmiter iniungimus curatis et vicecuratis ut diligenter
moneant pueros / ne iuxta altare in quo
celebratur missa / conglobentur simul et in
vnum confabulantes et strepitum atque tumultum
ac inconvenientia abinde generantes / sed separatim
flexis genibus consistant / legentes psalmos
horas aut alias orationes. Admoneant etiam
magistros scolarum qui subditi sunt suos scolasticos
assidue instruere et hortari / ut in ecclesia
choro et iuxta altare reverenter se habeant
et in tenera etate deo humiliter servire discant

innodari Statuimus et precipimus/quatinus sta
tim decanus loci fructus beneficij excōmunicati
pdicti arrestet Et sub manibus nostris teneat.
faciatqz de dictis fructibus beneficio excommu
nicati in diuinis deseruiri.

Item. statuimus z ordinamus q Abbates z cō
uentus monasteriorū nostre dyoceß/bona huiōi
monasteriorum vendere alienare/seu permutare
aut redditus vitales/seu perpetuos super dictis
bonis vendere vel assignare Contractus ve alios
super venditione seu alienacione huiusmodi bo//
norū facere de cetero non possint Nisi pro euiden
ti vtilitate/et de nostra aut vicariorū nostrorum
licentia speciali Que si tales contractus/quos om
nino fieri prohibemus facere presumpserint pro
nunciamus et declaramus illos viribus carere
et effectū aut executionem sortiri non debere/ymi
mo ex nunc decernimus eosdem contractus cas//
sos/irritos/penitus et inanes.

Item iniungimus decanis nostris quatinus qui
libet in suo decanatu/arrestet et sub manibz no
stris gubernari faciat/fructus omniū et singulo
rum beneficiorū/nobis subditorum/quorum pos
sessores in eis residenciam non faciunt personalē
Nisi cum eis super hoc per nos aut vicarios no//

stros fuerit litteratorie/dispēsatū/vel ipi in stu-
dio generali aut loco priuilegiato resideāt Et de
huiōi priulegio ac testimoniali residēcie legitime
docuerīt Cuius pretextu huiōi fructus suos fa//
cere possint Ordinan̄ insuper vt vltra duos mē
ses in anno Curatus ab eius ecclesia parrochi
ali absens esse non possit/quā absenciā duorū
mensium dum eam eam ex causa racionabili fa
cere voluerit/decano loci tenebitur ītimare Alio
quī ecclesie fructus/suos facere nō possit/pro an
no sue absencie memorate.

Item iniūgimus Curatis Capellanis et benefi
ciatis nrē diocesis quatinus infra annum/suoꝝ
beneficiorū domos/et edificia sustentēt/et debite
reparent Qꝫ si in premissis negligentes fuerint
aut remissi decanus loci huiōi beneficiorum fru//
ctus/statim arrestet Et de dictis fructibus repa
raciones in huiōi edificiis necessarias indilate
fieri faciat Et nisi circa premissa decani vigila
uerint/et diligenciam fecerint. Volumus et ordi
namus qꝫ huiusmodi reparaciones necessarie/ꝓ
priis sumptibus et expen̄ dictorum decanorum
negligen̄/fiant et expleantur.

Item precipimus qꝫ quicūqꝫ beneficiati/ nobis
subditi omnia bona et redditus suorū beneficio//

rū tā in missalibus q̄ʒ in aliȷ̄s libris auctenticis scripto fideliter redigant. et alienata recuperent inhibenꝫ eisdem ne quitq̄ꝫ de dictis bonis vendere aut alienare seu parentibus consanguineis / aut aliȷ̄s personis dare assignare seu transferre. Nec de dc̄is bonis quitq̄ꝫ acq̄rere. Nisi ad opus bene// ficiȷ̄ possint aut valeant quouismodo Etiam nec in fundis alienis quitq̄ꝫ de huiusmodi bonis edi ficare quoquomodo presumant. Decernenꝫ nul lum et invalidum quitquid secus factum fuerit.

Item inhibemus quibuscūqꝫ prelatis presbite ris et beneficiatis nobis subditis ne libros / cali ces / vestes iocalia seu ornamenta suarum eccle= siarum / et beneficiorū divino cultui dedicata ven dant / alienent / impignorent / aut alias de eisdem disponant Quominus res ipse officio divino in ecclesȷ̄is predictis applicari valeant.

Item statuimus q̄ʒ si quis presbiter terras sui beneficiȷ̄ ad c̄esam sine fraude cōcesserit / et postq̄ꝫ censitor per eius laborem expensas / et industria huiusmodi terras melioraverit / dictum pb̄rm an te terminum c̄ese cōtingat decedere / vel resignare q̄ʒ eo casu successor in beneficio decedentis / vel resignantis huiusmodi censam approbare aut

censitori meliorationem/ ipsam arbitrio et iudi
cio proborum reddere et refundere teneatur Et si
super hys oriatur discordia illam per officialem
nostrum terminari volumus.

Item quia aliqui abusus circa regimen benefici
orū nr̄e dioceſ/ tā in diuinis officys q̄ in admi//
nistracione bonorū eorūd fieri et cōmicti possent
ex quo ecclesiarū bona perduntur et diminuūtur
Prohibemus ne deinceps aliq̄s beneficiatus in
dicta nr̄a diocesi bona terras redditus et prouē
tus sui beneficij nobis subditi nullomodo in em
phiteosim neq3 eciam vltra nouē annos/ in ar
rēdam seu ad firmā aut locationē dare/ Nec ali
quas commutaciones terrarum bonorum seu re
reditagiorum dictorū beneficiorū ad alia/ aut cū
alys facere presumat/ absq3 nr̄a aut vicariorū
seu officialis nostrorum licencia et auctoritate
quod si quis cōtrafecerit cōtractus ipse nullus
sit. et arbitrarie puniatur.

Item decanis nr̄is xpristianitatis districte pre//
cipimus quatinus debite et diligenter inquirāt
et curie nostre referāt an per pbr̄os ydoneos no
bis subditos seu admissos Capellis/ et alys be
neficys nostre dioceſ non curatis/ misse et alia
diuina officia secūdum institutionem beneficio

rum

rum et intencionem fundatorum/ debite celebre-
tur Et si negligencia comperiatur in hijs et si//
milibus volumus debite provideri.

Item. iniungimus decanis nostris /quatinus di
ligenter inquirant et curie nostre referant si in
ecclesijs monasterijs Prioratibz et hospitalibz
et alijs pijs locis nr̃e diocesis/cultus diuinus de
bite fiat/ et si debitus religiosorũ vel aliarum ec
clesiasticarũ personarũ ad hoc determinatus nu
merus/pro seruicio diuino celebrãdo in eisdem re
sideat. inhibeñ abbatibz priorib3 et alijs ecclesi
asticis personis/quibuscũq3 Ne tantũ de bonis
ipsarũ ecclesiarum capiant/aut extorquere pre
sumant quod residuum huiusmodi bonorũ suffi
cere nequeat ad sustentationem religiosorum et
aliarum personarum ecclesiasticarũ/in dictis lo
cis deseruiẽtium/ aut ibidẽ existentiũ Atq3 repa
rationes/edificiorum/aliasq3 necessitates/ipsis
in ecclesijs et locis incombeñ

Item iniũgimus et precipimus decanis nostris
ne aliquem pbr̃m ad deseruiendum ecclesie par
rochiali recipiant/nisi prius eis cõstiterit per no
stras aut vicariorũ nostrorũ patentes litteras
dictũ pbr̃m nobis presentatum et per nos admis
sum fuisse/ volumus enĩ fructus ecclesie cuius

seruicio presbiter non presentatus et admissus se intruserit statim per decanū loci arrestari Et sub manibus nostris gubernari. vt ibidem tā ad officium diuinum ꝙ̄ alias auctoritate nostra de bite prouideatur.

Item precipimus et iniūgimus/sub pena excō/ municacōnis et anathematisacionis Omnibus et singulis qui celauerint/et celant feoda/iura/ redditus et prouentus ad ecclesiam nrām Tor nacē/et epātum nostrū seu alias ecclesias/vel beneficia nostre diocē spectācia/et pertinentia/ et eis qui sciuerint aliqua de premissis fuisse et esse male alienata/aut substracta/quatinus in fra duos menses postꝙ̄ premissa sciuerīt nobis et curie nostre referre et reuelare non omittant.

De litterarū et mandatorū nostrorum Curie nostre execucione. Ca.x.

Item precipimus et mādamus Curatis vicecu ratis presbiteris et notariis nobis subditis/qua tinus litteras et mandata curiarum nostrarum eis directis viriliter et diligenter exequantur. Necnon litteras excōmunicatorias et aggraua torias/infra sūme misse celebracionem diebus dominicis et festiuis/alta voce publicent coram populo/vt excōmunicati vitari nec causam ig/

norancie pretendere possint iniungen̄ eisdem exe
cutoribꝫ vt quater in āno in dictis ecclesijs suis
dum adest populi multitudo/registra interdicto
rū et excōmunicatorū absqꝫ dissimulacione le-
gant/et publicare non omittant/nec deferant vel
postponant litterarū ꝛ mandatorū predictorum
executiones/facere vel portitoribus seu procura
ribꝫ huiusmodi litteras reddere/et restituere exe
cutas/ꝓpter minas inhibiciones seu requestas
vel preces dominoꝝ temporaliū seu quarūcūqꝫ
aliarum personaꝝ Et si dictarū litterarū et man
datorū executores videant aut formident portito
ribus litterarū periculum imminere/eos dirige//
re et a dicto periculo liberare q̄ntum in eis fuerit
procurent/ac litteras et mandata ipsis portitori
bus statim reddant executas Ita q̄ non habe
ant expectare nisi voluerint.

Item inhibemꝰ oībus et singulis lraꝝ inhibito
riarū/per clericos impetratorū executoribus/Ne
in executione earū formam solitā pretermittant
videlicet/si in ipsis litteris inhibitorijs cōtineat᷑
clausula Si pro levi vel si ꝓ g̃ui delicto etc̄ Ad//
uertāt executores si delictū clerico īpositū g̃ue ex
istat/et eo casu/sint adeo de dcō clerico securi vt
q̄tocius poterūt/ad prisonias curie nr̄e adducat᷑
Et si delictū leue fuerit ipm̄ clericū mediāte cau
tione ad certā diē/ad curiā nrāꝫ trāsmittāt Ad

vel infra quã diem/executor/officiali nostro/ca
sus clerico impositi declaratione/vnacũ nomini//
bus pro eo cautionẽ prestantiũ/referat vel rescri
bat Ordinantes insuper et statueꝫ/ꝙ decanus
vel alter quicũqꝫ dictarũ litterarũ inhibitoria//
rum executor pro sola executione facta in villa
vel opido qua dictꝰ executor residebit/vltra duo
decim solid monete flãdrie a clerico exigere non
valeat Et si extra villam vel opidũ pro execu//
tione fienda dictum executorẽ accedere aut plu//
ribus diebus vacare contingat/sit moderato sala
rio contentus Quod si vltra iustum et modera
tum salarium exigent ipsum eciam clerico non
obstaꝫ/ ad restitutionem compelli et acerrime
puniri Volumus et mandamus.

Item ad obuiandum fraudibus ꝛ maliciꝭ que
per abusores sub vmbra falsarum litterarum se
pius contra simplices personas/nobis subditas
cõmittuntur eas ad diuersa iudicia/et loca citã
do/monẽdo ac expensis et laboribꝫ multipliciter
inquietando. Statuimus et ordinamus ne de ce//
tero/qui litteras aliarũ curiarũ in nostris Ciui//
tate et diocesi exequi presumat. Nisi prius per
officialem nostrum dicte littere vise et per eius
placitum roborate fuerint.

De sentẽtia excoĩcatiõis et cessu a diuinis Ca. xi.

Item predecessorum nrõrum vestigia insequeñ
tã auctoritate sacrorũ canonũ. q̃ i vim statuto
rũ et cõstitutionũ ꝓuĩcialiũ et Sinodaliũ hacte
nus editarũ/ quas et que volumus in suo robore
permanere nec eis derogare intendimus excoĩca
tos publice nũciari mandam⁹ per ecclesiarũ re//
ctores ac alios pbr̃os omnes ꝛ singulos vtriusqꝫ
sex⁹ ĩcẽdarios ꝛ ecclãꝝ ĩfractores seu violatores

Item omnes illos et illas qui cõtractis sponsa//
libus in Ciuitate vel diocesi Tornaceñ/ eciam si
super h banni fuerint proclamati/ vel ne absqꝫ
nrã aut curie nostre licẽcia speciali in aliena dio
cesi matrimonium contrahunt/ aut solemnisant
et qui premissis scienter interesse vel ad hoc con
silium fauorem et auxilium prebere presumunt.

Item omnes illos et illas qui scienter in gradu
prohibito vel tempore a iure interdicto/ matrimo
nium insimul contrahunt/ ac illos et illas/ qui
post conuenciones vel sponsalia cõsũmare presu
munt solemnitate ecclesie omissa Omnes eciam
illos vel illas qui vel que sponsalibꝫ aut matri
monio aliquod impedimentũ ficte inueniũt/ et cõ
fingunt quominus ad matrimonium ꝓcedatur.

Item eciã omnes et singulos tã clericos q̃ lay-
cos qui coniuraciones aut verius cõspiraciones
cõmunibus eorũ expẽſ/aut alis faciunt/ad pres
tandum impedimenta contra libertates ecclesia
sticas et iurisdictionem nostram spiritualem.

Itẽ oẽs et singulos dños tẽporales/q̃ suis sub-
ditis inhibent ne vnus aliũ in foro ecclesiastico
trahat/aut cõueniri faciat aut alias directe vel
indirecte iuridictionem nrãz impediunt.

Item omnes et singulos dominos tẽporales q̃
tallias subsidia ãgarias/ pãgarias ꝙ alia ĩdebi
ta et extraordinaria onera/viris ecclesiasticis
inducunt et imponunt/et eas ab ipsis exigunt
et recipiunt Nisi ipsi ecclesiastici ex causa hoc li
beraliter concesserint. Item omnes et singulos iurisdictionis
perturbatores et libertatis ecclesiastice violatores/ pariter [illegible]
[illegible] qz sanctiones canonicas incurrisse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] declaramus

Item. omnes et singulos religiosos exemptos
et nõ exemptos qui absqz nostra/aut curie nos
tre licencia/regimen ecclesie parrochialis sacra
mẽtorũ matrimonij/vel alterius administracio-
ni presumpserit se immiscere.

Item omnes et singulos qui litigando in Cu-
ria nrā vel ad eam/querelando/accedentes impe
diūt nimis prohibicionibus/aut alis directe vel
indirecte/quominus causas suas in curia nostra
prosequantur/aut propter h eis vel eoꝝ consan
guinibz vel affinibz molestias per se vel per ali
os inferūt/aut inferri procurent vel eis auxiliū
cōsiliū aut fauorem prestant.

Item omnes ꝛ singulos presbiteros et clericos
qui torneamentis aut hastiludijs siue talibz ac
tibus se immiscere presumunt.

Item. omnes et singulos qui statuta fabricant
edunt et seruant/ac seruari faciūt/contra eccle
siasticā libertatē/eciam statuarios et scriptores
huiōi statutorū. Necnō laycales iusticiarios qui
talia faciunt statuta/et illa precipiunt et man-
dant obseruari/et secūdum ea iudicant in preiu
dicium ecclesiastice libertatis.

Itē excōmunicari mandamus omnes illos et il
las qui matrimonialiter coniuncti adinuicem se
separāt/et seorsum se tenent absqz iudicio eccle

Item excōmunicatos nunciari mandamus/ omnes exemptos et non exemptos/ qui eciam interdicti tp̄e vsurarios publicos aut excōmunicatos sepeliunt in loco sacro.

Item excōmunicatos nunciari mandam9 omnes et singulos priuilegio clericali gaudere debentes/ qui pro excessibus et delictis per eos commissis/ sponte et voluntarie respondent/ corā laycalibus iusticiariis/ et se eorum ordinationi submittunt Et vltra hec ordinamus dictos clericos ex officio curie nostre citari et canonica punitione grauissime puniri.

Itē. excōmunicatos nūciari mādam9/ oēs et singulos qui cogunt et compellunt per captionem minas aut alium terrorem/ clericos ad deponendum tonsuram et ad induendum contra eorum voluntatem vestes non clericales/ et se submittēdum iusticie seculari.

Item excōmunicatos nunciari mandamus/ omnes et singulos qui prohibent vel impediunt directe vel indirecte. Ne victualia/ aut alia bona presbiteris religiosis vel aliis ecclesiasticis personis vendantur/ seu expediantur.

Item. excōmunicatos nunciari mandam9/om/
nes et singulos tēporales iusticiarios et alios se
culares qui in odium iuridictionis ecclesiastice
pbrōs religiosos aut alios eccłasticos q̄s sciūt
iudicio ecclesie se submisisse et ad forū ecclesia/
sticū recurrisse vexant molestant vel exleges fa
ciunt/seu alias inquietant quoquomodo.

Item. excōmunicatos nūciari mandam9/oēs et
singulos qui aliquē cōfugientē vel se tenentē in
ecclesia vel cimiterio aut loco sacro/causa emuni
tatis habende capiūt percuciūt/vulnerāt aut vi
olenter extrahunt. Et eos qui ad h̄ auxilium
consilium et assistentiam prebent.

Item excōmunicatos denūciari mandam9 oēs et
singulos qui nrās aut curie nrē seu decanoꝝ nos
troꝝ lrās a portitoribus violenter capiūt/lace
rāt vel eosdem portitores verberāt/percutiūt aut
male tractant. Et qui h̄ fieri mandant.

Item. excōmunicatos nūciari mādamus oēs et
singulos qui decanos nostros impediūt/ne libe/
re teneāt suas sinodos/et ob h̄ testes seu scabi/
nos sinodales male tractāt. vel eis in odium eo
rum officij iniuriātur/et qui in h̄ eis auxilium
seu consilium prebent atq3 fauorem.

Item excõmunicatos nunciari mandamus om/
nes et singulos qui cogunt aliquem in locis
interdicto suppositis diuina celebrare/ et qui
interdictos et excõmunicatos in ecclesia ad au/
diendum diuina euocare presumunt et qui excõ
municatis prohibent ne ecclesiam exeant qđ si
interdicti et excommunicati huiusmodi per cele
bratem exire moniti non recedant illico celebrã
tem a diuinis cessare volumus Poterunt tamen
hij interdicti et excõmunicati in ecclesia interes
se/ dum in ea predicabitur verbum dei Prouiso
ꝙ predicatione facta/ statim inchoato seruicio di
uino/ recedant.

Item precipimus ꝙ in parrochia in qua Cano
nicus Curatus seu capellanus infra nrãs Ciui
tatẽ et dioceß beneficiatus/ vel pbr̃ de nr̃is ciuita
te et diocesi oriũdus/ seu qui aliene dioceß ad de
seruiendum ecclesie parrochiali aut capellanie
per nos aut curiam nrãʒ institutus/ verberatus
aut vulneratus fuerit/ mox ibidem a diuinis ces
setur Et si ip̃m curatũ capellanũ aut pbr̃m/ vel
nrãꝝ aut curie nr̃e lr̃aꝝ executorẽ seu portitorẽ
interfici cõtingat/ qđ absit Precipimus vndiqʒ
ad vnam leucam a loco criminis perpetrati mox
cessari a diuinis Et nichillominus occisores sin
gulis diebus festiuis/ publice in ecclesijs denũ/
cientur excõmunicati.

Item vbicuqz portitores lrārum et mandatorū
aut littere vel mandata curie nr̄e/et pariter vbi
pbr̄i aut litterarū executores capiūtur/et inuiti
detinentur Tam in loco capcionis q̄ in loco detē
cionis precipimus et mādamus cessari a diuinis
eciam vbi domini tēporales seu iudices et insti-
ciarij seculares/faciūt aut fieri mandant precep
ta et inhibiciones contra iuridictionem nr̄az/et
eius consuetudinem hactenus obseruatam.

Item statuimus vt si aliqui reperti fuerīt cessa
tionē a diuinis īdebite indici procurasse/per offi
cialem nr̄m ad expēsas legitimas et īteresse par
tis cōdempnentur/et acres grauissime puniātur.

Monemus insuper omnes illos et illas/qui sen
tenciam excōmunicacionis quauis auctoritate
latam/per ānum et āplius pertinaciter sustinue
rūt/corde et animo indurate quatinus infra duo
rū mensiū spaciū proximo compotādorū absoluci
ones suas/in forma debita obtineant Alioquin
contra ipsos excōmunicatos prout iura volunt
et requirūt canonice sanctiones conomice proce
demus Curatis vero et vicecuratis dicte nr̄e dio//
cesis districte iniūgimus quatinus omnibus et
singulis parrochianis suis sic vt p̄mittit' excō//
municate pūtē nr̄az monitionē tā ad eox ꝑpas

personas q̄ in plebibus suis ecclesiis diebus domi
nicis et festiuis populo inibi ad audiēdum diui
na cōgregato/ palam et publice notificent et insi
nuent Necnon eosdem excōmunicatos et quēli
bet eorum moneātur/ et expresse moneant. vt a di
cta excōmunicationis sentencia se absolui faci/
ant Monitores vero huiusmodi nomina et cognomina
suis patētibz lr̄is infra mensem proximā curie
nostre omni excusatione et fauore postposite sig
nificēt/ vt cōtra eos prout iustū fuerit procedat.

Item precipimus decanis nr̄is xp̄ianitatis/ vt q̄
libet anno reportent in scriptis nomina et cogno
mina illorum qui per biennium et vltra/ non for/
midant in excōmunicationis sentēcia permanere
cōtra quos tanq̄ in fide suspectos Nisi penitue/
rint et absolutionis beneficiū meruerīt obtinere
procedi Volumus et mandamus.

De predicatoribus et q̄storibz. Ca. xij

Item. inhibemus decanis nr̄is ac omnibz et singu
lis ecclesiarū rectoribz Ne aliquē religiosū aut
aliū ad predicandum seu cōfessiones subditorū
nrōrum audiendum/ vel ad deseruiendū ecclie par/
rochiali vel alteri beneficio seu officio ecclesia/
stico/ nostre diocesis admittāt seu admitti permit
tant Nisi per litteras nostras aut vicariorū nos
trorū cōstiterit/ ipm̄ nobis presentatū et per nos
admissum fuisse et esse. Ordinatis vel religiosis
si [illegible] fuerint/ terminis eorum consuetis
finitis/ ad eorum conventum absque longiori
mora in domo revertantur X

Annu

x Item Inhibemus episcopis decanis et curatis ne pseudo pre-/dicatores id est vagos questuarios indulgenciarum aut confraternitatum aut reliquiarum subdolos affirmatores qui sub abusionibus ecclesiam dei erroribus et scan-/dalis dedecorant / et quibus predicatio iure prohibetur nequaquam recipiant. Nosque pro singulis nostris facimus quod nullas plenarias indulgencias in nostra diocesi <u>predicari</u> publicari permittere intendimus preter eas quibus de novo sumus assensuri / servi-/tantes superius assignatas / quia eciam maiorem exclamationem volumus consistere ne populus ipse decipiatur / et curati iure suo fraudentur

Item monemus quod curati nostre diocesis et vicarii
habeant fabricam matricis ecclesie / Tornacensis
multum indigentem / super questas eius
singulariter commendatam / quatenus
declarata per eos subditis suis indigentia
pias eorum elemosinas studiose recipiant
et eas quam predicte fabrice cum habebunt
fideliter reddant

Item. precipimus q questiarij siue questores/ absq nostra seu vicariorū nostrorum/aut curie nostre licētia speciali in ecclesijs plateis et vicis negocia suarum questarum/exponere vel verbum dei predicare non permictantur inhibem decanis et qui buscūqz alijs subditis nostris/ne litteras queste alicui pro casu quocūqz cōcedant/nostra curia predicta incōsulta Nec permittātur dicti questo res suas qnestas exponere diebus sollēnibz/qui bus populus cōmunicare cōsueuit/vtpote in fes tis Pasche penthecostes omniū sanctorum Natiuita tis domini Dedicationis ecclesie et patroni loci

Item. statuimus vt nullus questor admittatur in aliqua ecclesia Nisi prius ibidem facta questa generali pro pauperibus infirmis/et miserabili bus personis/illius loci siue parrochie/quibus de bonis parrochianorum est subueniendum/et nū cient pbri suis parrochianis diebus festiuis/q ex determinatione concilij prouincialis. cuilibet parrochiano/elimosinā dictis pauperibus infir mis et miserabilibus personis eroganti epūs lo ci quadraginta dies indulgenciarū concessit.

De conuocationibz decanorū Ca. xiij.

Item. cum decani nostri xpristianitatis/cōuoca tionem suorū curatorum in aliquibus locis ter.

et in alijs quater in anno temporibz minus aptis tenere cõsueuerint Statuimus et ordina// mus q̃ amodo dicti decani nr̃i huiõi suas cõuocationes teneant et faciant dũtaxat ter in anno. videlicet Primã inter festũ epiphanie et festũ purificationis bt̃e marie Secũdam vo ĩter dñi cã exaudi et festũ trinitatis Terciam vero inter festum beati remigij et omniũ sanctorum.

Item precipimus et mandamus q̃ oẽs curati et vicecurati nobis subditi diebus et terminis predictis in dictis cõuocationibz/ ac locis per dictos decanos qualibet vice deputandis/ personaliter cõpareãt Nisi q̃ui infirmitate aut alio legitimo impedimẽto de quibus lr̃atorie fidẽ facere teneantur oppressi fuerĩt Et qui in hijs defectuosi aut negligẽtes erũt/ p curiã nr̃az tã q̃ rebelles et inobedientes puniri volumus et mandamus.

Item quia tã per mortẽ q̃ als ecclesiaz nr̃e diocesis rectores/ nõnũq̃ renouare cõtingit/ volum9 et ordinamus/ q̃ ille seu illi cui vel quibus regi// men cure aĩarũ per nos aut vicarios nostros de nouo cõmittetur in proxima cõuocatione q̃ fiet post huiõi onus sibi cõmissum. statuta nostra debite collacionata/ et per decanum loci signata/ ad instar alioz curatoz et vicecuratorũ nr̃e dioceß

qui ãno quolibet post festum purificacionis glo
riose vginis marie/talia statuta nostra portare
et decano nostro xpristianitate loci sub quo erũt
presentare tenebuntur secum portent et suo deca
no ostendant.

De cõparicione ad Sinodum et eam tangẽ. Ca. xiiij

Item omnibz et singulis qui nostre Sinodo te
nentur interesse ad cõparẽdum in nrã proxima
Sinodo feria tercia post dominicã Misericordia
dñi Anni dñi millesimi quadrugentesimi octua-
gesimitercij tũc currẽte in ecclesia nrã Tornac/
cẽ hora septima de mane assignam9/ ac eis et
eorum cuilibz absqz alia euocatione intimam9 et
intimamus Nisi interim aliter auctoritate nrã
fuerit ordinatum.

Item Statuim9 vt quicũqz canonico impedimẽ
to detẽti ad nrãz Sinodum cõparere nõ valent p
curatores cũ lrĩs suis mittãt suscepturos quit
quid Sinodus ipa rite statuerit. Procuratores
autem suos ita instructos mittãt vt in animas
eorum iurare possint qp canonico impedimento sunt
detẽti Cuius impedimenti species siue causa in ip
so procuratorio exprimatur. Alioquĩ mittentes
pro excusatis non habebuntur.

Item precipimus vt venientes ad sinodū honeste incedant. et in honestis hospicijs se recipiāt / sū ptus moderatos faciant. et ne in veniendo stan/ do ac recedendo nimiam faciant moram. Nec rece dant absqz licentia. Iniūgen̄ decanis nr̄is vt cū albis et stolis / ceteris aūt pbr̄is vt cū superpli cijs dicte Sinodi celebrationi intersint.

Item. precipimus vt singuli pbr̄i qui ad Sino/ dum huiōi venire tenentur Constitutiones nos tras sinodales habeāt / et si cōtigerit eisdem ad/ ditiones substractiones aut mutacōnes fieri / ad nr̄az exemplar corrigant et emendent Statuen̄ insuper et eccl̄az parrochialiū rectoribz distric te precipiendo et iniūgendo. vt huiōi cōstitutio/ nes et statuta publicent Et maxime ea que cō tinentur in capl̄o siue titulo de emunitate eccle/ siaz et de senten̄ excōicationis / ac in vulgari ex ponāt in ecclesijs suis parrochialibus / quater in anno videlicet ipso die pētecostes / in festo be ati remigij in capite octobris In festo natiuita tis domini / et dominica l ramis palmarum infra missarum solennia immediate post offertoriū.

Item. reuocamus oēs et singulas gracias tam super non residencijs beneficiorum q̄ alijs qui/ buscūqz per nos aut vicarios nostros hactenus

quacu̅qȝ occasione quibusuis personis tam ec/
clesiasticis q̄ȝ secularibus factas. ac eas et litte
ras inde factas cassam9 et annullamus Nisi ex
presse clausula. sinodali reuocatione interim for
sam facien̄ nō obstante in eisdem contineatur.

Postremo cupientes saluti animarum subdito
rum nostrorum more pij patris et boni pastoris
prouidere Omnibus ꝫ singulis p̄sonis vtriusqȝ
sexus dicte nostre diocesis Sentencijs interdic
ti et excōmunicationis ad instantiam et prosecu
tionem suorum creditoru̅ nostra vel curie nostre
Tornacen̄ auctoritate ligatis et innodatis/ que
īfra festu̅ Natiuitatis dn̄i nostri Jhu xp̄i prox
ime ventur̄ suis creditoribus satisfaciēt/ aut cu̅
ipsis concordabunt/ sic q̄ in eorum absolucione
consentient/ de quo officiarijs nostris debite con
stiterit. Volumus et de gracia speciali indulgem9
quatinus eorum absolucionem a nobis seu dic/
tis officiarijs nostris/ gratis et sine expēsis/ pro
hac vice obtineant et assequātur. Mandan̄ om
nibus et singulis curatis et vicecuratis nostre
dioceꝭ quatinus huiusmodi nostrā graciam in
ecclesijs suis parrochialibus/ et alibi vbi opus
fuerit q̄ȝprimā et repetitis vicibus/ publice le/
gant notificent/ et diligenter insinuent.

Lecta et publicata fuerunt statuta Sino//
dalia prescripta in Sinodo episcopali Tornacen̄
per prefatum reuerendissimum in xpristo patrē
et dominum Dominum Cardinalem Episco//
pum Tornacen̄ in sua ecclesia sancti saluatoris
Brugen̄ celebrata/Assistentibus sibi Reuerē
do in xpristo patre domino Egidio Episcopo sa
reptano/suffraganeo/Ac dominis et magistris
Egidio lapostole decretorꝫ doctore Johanne de
caruin Officiali Adriano milot vicarijs dicti re
uerēdissimi patris/Johanne pauonis sigillifero
Paulo de porta secretario dictorum vicariorum
Nicolao danckard Jacobo de viuario promotori
bus et Egidio vand̄ houuē scriba curie Torna//
cen̄ in Brugis/per me Jacobum magistri Johā
nis eiusdem reuerendissimi domini Cardinalis
Secretarium feria quinta post festum Beati re
migij mensis Octobris die quarta Anno domi
1481
ni Millesimo quadrigentesimo Octuagesimop̄//
mo Presentibꝫ Reuerendis patribus dominis
Philippo sancti petri Raphaele sancti Bauo//
nis iuxta gādauū Waltero sancti petri Oudem//
burgen̄ Judoco sancti andree iuxta brugis san//
cti benedicti Philippo de brimeu sancti Amandi
in pabula cōmendatario Johanne sancti nicolaꝫ
iuxta Tornacum Philippo sancti Bartholo//
mei de Eechoute in Brugis Anthonio de dulci
valle sancti Augustini/ordinum monasteriorum
Abbatibus Petro bogaert sancti donatiani bru

gen Johãne de neufuillette beate marie Curtra
cen ecclesiarum collegiatarum decanis Adriano
de poitiers sancti petri insulen Karolo de campis
eiusdem sancti petri Thoralten etiam ecclesiarũ
collegiatarum prepositis Cantore sancti piati si
clinien Necnon pluribus aliis prelatis et patro
nis tam ecclesiasticis q̃ secularibus Ac duode//
cim decanis xpristianitatis Unacum curatis et
vicecuratis suorum decanatuũ et pluribus aliis
beneficiatis diocez Tornacen ibidem comparen
tibus ad premissa vocatis.

Tabula statutorum Sinodalium.

